

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 194/06-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. júna 2006 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., bytom D., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 151/2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. marca 2006 doručená sťažnosť J. B. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 151/2004.

Sťažovateľ uviedol, že 3. augusta 2004 podal okresnému súdu žalobu o náhradu škody spôsobenej v dôsledku krivej svedeckej výpovede, pričom, „... Do dnešného dňa, t. j. do 23. marca 2006, sa neuskutočnilo na súde, na ktorom som žalobu podal, čiže na Okresnom súde v Bratislave III ani jedno súdne pojednávanie, čo preukazuje prieťahy v súdnom konaní zapríčinené nekonaním alebo zdĺhavým konaním okresného súdu.

Vzhľadom na nekonanie okresného súdu, využil som opravné prostriedky a listom zo dňa 2. januára 2006 poslal som predsedovi Okresného súdu Bratislava III sťažnosť na prieťahy v súdnom konaní vo veci 18 C 151/04-4. Na túto sťažnosť som nedostal do dnešného dňa od predsedu Okresného súdu Bratislava III a od nikoho v jeho zastúpení žiadnu odpoveď, zo zákona som mal dostať oznámenie o prijatí mojej sťažnosti a ďalšom naložení s ňou do 30 kalendárnych dní, čo sa nestalo. Z toho dôvodu, keďže sa na okresnom súde vo veci 18 C 151/04-4 nekonalo žiadne pojednávanie a nebol vynesovaný rozsudok, postupujem túto sťažnosť na prieťahy v súdnom konaní Ústavnému súdu Slovenskej republiky“.

Okresný súd na základe výzvy ústavného súdu na predloženie spisu sp. zn. 18 C 151/2004 predložil 2. júna 2006 požadovaný spis a zároveň pripojil vyjadrenie zákonného sudcu, ktorého obsahom je aj táto chronológia priebehu konania:

„Dňa 06. 08. 2004 bolo súdu doručené podanie, ktorým sa navrhovateľ domáhal na odporcovi náhrady škody spôsobenej krivou svedeckou výpoveďou.

Uznesením zo dňa 30. 08. 2004 bol navrhovateľ vyzvaný na odstránenie väd podania.

Dňa 02. 09. 2004 bola súdu doručená navrhovateľova žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Uznesením č. k. 18 C 151/04-20 zo dňa 04. 02. 2005 (správne 4. marca 2005; pozn.) súd priznal navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovil mu právneho zástupcu z radov advokátov: Mgr. M. Z., D.

Dňa 23. 03. 2005 bolo súdu doručené odvolanie Mgr. M. Z. proti jeho ustanoveniu za právneho zástupcu navrhovateľa z dôvodu, že v inom súdnom konaní zastupuje ako advokát účastníka, ktorého protistranou je navrhovateľ Mgr. J. B.

Uznesením č. k. 18 C 151/04-28 zo dňa 15. 11. 2005 súd vyhovel odvolaniu v plnom rozsahu a navrhovateľovi ustanovil právneho zástupcu advokátku Mgr. J. T.

Dňa 07. 12. 2005 bolo súdu doručené odvolanie navrhovateľa proti ustanoveniu Mgr. J. T. odôvodnené tým, že podľa všetkého ide o jeho bývalú nadriadenú, kvôli ktorej musel v roku 1986 odísť zo svojho zamestnania a nesúhlasí s jej ustanovením za svojho zástupcu.

Uznesením č. k. 18 C 141/05-38 zo dňa 17. 05. 2005 (správne 17. mája 2006; pozn.) súd odvolaniu vyhovel a právnym zastupovaním navrhovateľa poveril JUDr. M. V. “

Ďalej k priebehu konania zákonný sudca uviedol, že „Návrh na začatie konania v danom prípade nemal od jeho podania a ani doplnenia na výzvu súdu všetky zákonom požadované náležitosti, a preto súd považoval za potrebné na ochranu záujmov navrhovateľa, ustanoviť tomuto zástupcu z radov advokátov, ktorý by kvalifikovane odstránil vady návrhu najmä v opise rozhodujúcich skutočností a formulovaním správneho petitu.

Len zhodou okolností boli dvaja doteraz súdom ustanovení advokáti, náhodne vybraní zo zoznamu Slovenskej advokátskej komory, pre zastupovanie navrhovateľa nespôsobilí, resp. nevhodní, a preto súd musel ustanoviť v poradí tretieho advokáta, voči ktorému nemal navrhovateľ námietky, resp. s ktorým nebol v konflikte záujmov.

Ďalej poukazujem aj na skutočnosť, že v dobe od 01. 12. 2004 do 30. 06. 2005 som vykonával stáž na Krajskom súde v Bratislave a vec bola pridelená v uvedenom období inému zákonnému sudcovi JUDr. M. Z. a zároveň nešlo o vec, ktorá by mala byť v zmysle rozsahu práce tunajšieho súdu vybavovaná prednostne, resp. so zvýšenou rýchlosťou konania“.

Sťažovateľ sa domáhal, aby ústavný súd uložil okresnému súdu konať v jeho právnej veci bez prieťahov a priznal mu finančné zadosťučinenie 200 000 Sk, čo odôvodňuje charakterom jeho žaloby, keďže „žalovaná nepravdivým informovaním vypočutých svedkov a vlastnou krivou výpoveďou na súde znemožnila spravodlivé posúdenie“ sťažovateľovej žaloby na Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky „pre neoprávnené rozviazanie pracovného pomeru z organizačných dôvodov“.

Odvolaávajúc sa na svoju dlhodobú nepriaznivú sociálnu situáciu sťažovateľ zároveň požiadal, aby mu bol v konaní o jeho sťažnosti ustanovený právny zástupca.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Vychádzajúc zo sťažnosti, ako aj z obsahu súvisiaceho spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že napadnuté konanie začalo na základe žaloby o ochranu osobnosti a náhradu škody doručenej okresnému súdu 6. augusta 2004. Neskôr podaním doručeným okresnému

súdu 2. septembra 2004 sťažovateľ odvolávajúc sa na nepriaznivú finančnú situáciu žiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov, ako aj o ustanovenie právneho zástupcu v konaní.

Okresný súd vzhľadom na to, že žaloba sťažovateľa neobsahovala zákonom vyžadované náležitosti, ho uznesením z 30. augusta 2004 vyzval, aby v určenej desaťdňovej lehote *„doplnil svoje podanie zo dňa 6. 8. 2004 o náležitosti podľa § 42 ods. 3 O. s. p. a § 79 ods. 1 O. s. p.“*.

Dňa 23. septembra 2004 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa, ktorého obsahom bolo *„rozšírenie a doplnenie žaloby zo dňa 3. augusta 2004, spresnenie žaloby na základe uznesenia OS Bratislava III zo dňa 30. augusta 2004“*.

Dňa 24. novembra 2004 okresný súd zaslal sťažovateľovi na vyplnenie a potvrdenie príslušnými orgánmi tlačivo o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na účely posúdenia a rozhodnutia o jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu v konaní a zároveň ho vyzval na oznámenie podstatných skutočností potrebných na rozhodnutie o jeho žiadosti. Sťažovateľ podaním doručeným okresnému súdu 6. decembra 2004 uviedol ďalšie dôvody svojej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu a predložil rôzne potvrdenia preukazujúce jeho nepriaznivú finančnú situáciu. Okresný súd mu uznesením č. k. 18 C 151/04-20 zo 4. marca 2005 (ďalej len *„uznesenie o oslobodení od súdnych poplatkov“*) priznal oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovil mu na zastupovanie v tomto konaní právneho zástupcu, ktorý sa 23. marca 2005 proti svojmu ustanoveniu za právneho zástupcu sťažovateľa v napadnutom konaní z dôvodu konfliktu záujmov (zastupovanie účastníka konania v inom spore, kde sťažovateľ vystupuje ako protistrana) odvolal. Okresný súd preto uznesením z 15. novembra 2005 zmenil uznesenie o oslobodení od súdnych poplatkov v časti o ustanovení právneho zástupcu tak, že sťažovateľovi ustanovil iného právneho zástupcu na jeho zastupovanie v tomto spore. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu sa sťažovateľ 7. decembra 2005 odvolal, čo odôvodnil tým, že ustanovená právna zástupkyňa sa *„v roku 1986 pričínila o to, že musel odísť zo svojho vtedajšieho zamestnania vo V.“*, a žiadal

ustanoviť iného právneho zástupcu. Okresný súd sťažovateľovi uznesením zo 17. mája 2006 ustanovil ďalšieho právneho zástupcu.

Ústavný súd po preskúmaní úkonov okresného súdu dospel k záveru, že doba, ktorá uplynula od podania žaloby do doručenia sťažnosti ústavnému súdu 27. marca 2006, neodôvodňuje meritórne skúmanie namietaného porušenia označeného práva aj s ohľadom na skutočnosť, že počas doterajšieho priebehu konania okresný súd konal na základe jeho žiadostí a procesných návrhov iba o procesných otázkach (oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu).

Ústavný súd ďalej konštatuje, že samotný sťažovateľ prispel k predĺženiu konania, keď ihneď pri podaní žaloby nepožiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu v konaní, ale urobil tak až 2. septembra 2004, t. j. po mesiaci od doručenia žaloby, keď už bola expedovaná aj výzva na odstránenie nedostatkov podania. Navyše, žiadosť nedostatočne odôvodnil a nepriložil k nej potrebné doklady pre posúdenie opodstatnenosti žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu, ale čakal, kým bude súdom vyzvaný na splnenie tejto povinnosti. Ústavný súd v súvislosti s tým pripomína, že poplatková povinnosť podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov vzniká v zmysle citovaného ustanovenia podaním žaloby.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (napr. I. ÚS 122/04), podľa ktorej požiadavka na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže mať svoj plnohodnotný význam len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti. K nim možno zaradiť aj kvalifikovanú žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov (teda náležite odôvodnenú spolu s príslušnými dokladmi potvrdzujúcimi jej opodstatnenosť).

Ústavný súd po posúdení všetkých postupov okresného súdu v napadnutom konaní zistil závažnejšie obdobie nečinnosti v trvaní od 23. marca 2005 (doručenie odvolania

ustanoveného právneho zástupcu proti uzneseniu o oslobodení od súdnych poplatkov, ktorým bol ustanovený) do 15. novembra 2005 (ustanovenie nového právneho zástupcu). Toto obdobie predstavuje prieťahy v trvaní presahujúcom 7 a pol mesiacov. Druhým obdobím nečinnosti v predmetnom konaní je časový úsek od 7. decembra 2005 (doručenie odvolania sťažovateľa proti uzneseniu o ustanovení právnej zástupkyne) do 17. mája 2006 (ustanovenie ďalšieho právneho zástupcu sťažovateľa v namietanom konaní), teda v trvaní 5 mesiacov.

Ani zistené obdobia nečinnosti okresného súdu nie sú podľa názoru ústavného súdu v posudzovanom prípade právne relevantným dôvodom na úspešné domáhanie sa vyslovenia porušenia označeného základného práva sťažovateľa. Doterajší postup okresného súdu v namietanom konaní nemožno považovať za taký, ktorý by signalizoval pri predbežnom prerokovaní eventuálne porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v súvislosti s týmto konštatovaním zároveň prihliadol aj na obsah sťažnosti, ale najmä na obsah súvisiaceho súdneho spisu.

Ústavný súd zobral taktiež do úvahy, že rozhodovanie o procesných návrhoch, o ktorých je podľa príslušných procesných kódexov (napr. Občianskeho súdneho poriadku) všeobecný súd povinný rozhodnúť ešte pred vlastným prejednaním a rozhodnutím o merite veci, je okolnosťou, na ktorú sa musí prihliadať pri posudzovaní tvrdenia o porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože takáto okolnosť v zásade bráni súdu konať a rozhodnúť vo veci samej, a tým splniť účel tohto základného práva, ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (I. ÚS 128/03, II. ÚS 133/03).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú je preto

možné považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 350/04).

Pri skúmaní opodstatnenosti sťažností, ktorými sa namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prihliada ústavný súd na to, že odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú možno okrem iného v prípade, keď zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré možno kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle uvedeného článku ústavy (napr. I. ÚS 57/01, II. ÚS 199/02, I. ÚS 197/03, IV. ÚS 296/04). V nadväznosti na uvedené ústavný súd už vyslovil, že „nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (napr. I. ÚS 66/02, II. ÚS 133/03), ako aj že „ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov nemusí ešte sama osebe zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04).

Ústavný súd nemohol nezohľadniť ani skutočnosť, že žaloba sťažovateľa vykazovala aj závažné procesné nedostatky (nejasnosť a nezrozumiteľnosť obsahu žaloby, nedostatočná špecifikácia petitu), ktoré sa ani napriek výzve okresného súdu nepodarilo odstrániť. Preto, ako sa uvádza vo vyjadrení okresného súdu, „... súd považoval za potrebné na ochranu záujmov navrhovateľa ustanoviť tomuto zástupcu z radu advokátov, ktorý by kvalifikovane odstránil vady návrhu najmä v opise rozhodujúcich skutočností a formulovaním správneho petitu“. Preto okresný súd ustanovil sťažovateľovi právneho zástupcu a „Len zhodou okolností boli dvaja doteraz súdom ustanovení advokáti, náhodne vybraní zo zoznamu Slovenskej advokátskej komory, pre zastupovanie navrhovateľa nespôsobilí, resp. nevhodní, a preto súd musel ustanoviť v poradí tretieho advokáta, voči ktorému nemal navrhovateľ námietky, resp. s ktorým nebol v konflikte záujmov“.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú vzhľadom na to, že podľa jeho názoru, aj keď doterajší priebeh konania pred okresným súdom nebol celkom bez priet'ahov, v zásade smeroval k odstráneniu stavu právnej neistoty

sťažovateľa a nesignalizuje reálnu možnosť zbytočných prietáhov v konaní v takom rozsahu a intenzite, ktoré by si vyžadovali prijatie sťažnosti na ďalšie konanie.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ústavný súd považoval už za bezpredmetné rozhodovať o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ako aj o ďalších nárokoch uplatnených v jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. júna 2006